

Cel projektu

Głównym celem projektu jest chęć zbadania irlandzkiego ruchu kosmopolitycznego z punktu widzenia jego wpływu na zainteresowanie prozaików irlandzkich literaturą i kulturą rosyjską w pierwszych dekadach dwudziestego wieku. Projekt podejmuje również próbę zbadania możliwego zainteresowania pisarzy rosyjskich nową prozą irlandzką w późniejszych dekadach dwudziestego wieku, kiedy tacy pisarze jak James Joyce zostali zakwalifikowani do kanonu literatury światowej.

Opis badań i powodów podjęcia tematyki

Dotychczasowe badania pozwalają założyć, iż liczne przykłady wpływów rosyjskich w prozie irlandzkiej początku dwudziestego wieku nie są jednostkowymi przypadkami, a stanowią pewien trend, mający swój początek w ruchu kosmopolitycznym, którego przedstawiciele postulowali czytanie literatury europejskiej, w tym rosyjskiej, w poszukiwaniu nowych wzorców do naśladowania. Ruch ten miał za zadanie wyzwolić literaturę irlandzką od wpływów angielskich, będąc tym samym prekursorem szerszego ruchu wyzwolenia kraju spod dominacji brytyjskiej. Na początku idee kosmopolityzmu (wolnej wymiany myśli, cyrkulacji twórczości pomiędzy pisarzami różnych narodów) popierało wiele organizacji takich jak Irlandzkie stowarzyszenie literackie (Irish Literary Society) i Liga Gaelicka. Jednak z czasem środowisko artystów podzieliło się na dwa obozy: kosmopolityczny i narodowościowy. W kilku przypadkach zainteresowanie kosmopolitycznych pisarzy Rosją wychodziło poza ramy literatury, obejmując również kulturę, język czy nawet ideologię socjalistyczną. Ruchy wyzwolenicze w Irlandii doprowadziły również do zachwytu części Irlandczyków rewolucją bolszewicką. Dlatego też projekt planuje przebadać obydwa aspekty relacji irlandzko-rosyjskich polegających na wpływie literatury i kultury, w tym ideologii socjalistycznej, na twórczość wybranych prozaików irlandzkich takich jak George Moore, Frank O'Connor, Sean O'Faolain, Tomás O'Crohan, James Joyce, Liam O'Flaherty czy Hubert Butler.

Powodem podjęcia tej tematyki jest chęć zbadania zagadnienia, które jak dotąd nie zostało wyczerpująco zgłębione. Niewielka ilość prac badawczych w tym zakresie wskazuje na potrzebę dalszej analizy porównawczej. Ponadto, dotychczasowe prace skupiały się na jednostkowych przykładach relacji irlandzko-rosyjskich lub dokonywały analizy komparatystycznej twórczości pisarzy, pomimo braku dowodu bezpośrednich relacji literackich między nimi.

Spodziewane efekty

Spodziewanym efektem projektu jest poszerzenie wiedzy na temat zjawiska irlandzkiego kosmopolityzmu oraz relacji literacko-kulturowych pomiędzy pisarzami irlandzkimi i rosyjskimi. Projekt będzie również głosem w dyskusji na temat szerszego zagadnienia kosmopolityzmu w humanistyce. Projekt ze względu na swój porównawczy charakter bazuje na teorii komparatystyki literackiej i teorii literatury światowej, co pozwoli na poszerzenie wiedzy w tych dwóch aspektach metodologicznych.